

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Ekonomická fakulta

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: AGRITOURISM IN MULTIFUNCTIONAL DEVELOPMENT OF RURAL AREAS
Typ záverečnej práce: Habilitačná práca
Študijný odbor: 8.1.1. Cestovný ruch
Autor: dr. inž. Mikolaj Jalinik
Oponent: doc. Ing. Jana Jarábková, PhD.

1. Aktuálnosť zvolenej témy:	Vidiecke regióny v Poľsku, podobne ako aj na Slovensku, čelia problémom ekonomického a sociálneho charakteru. Pre mnohé vidiecke regióny je charakteristická nízka hustota osídlenia, nepriaznivá demografická štruktúra obyvateľstva, ktorá súvisí s migráciou obyvateľstva v produktívnom veku do miest, prevažne monoštruktúrne (často na poľnohospodárstvo) orientovaná ekonomická základňa vidieckych obcí, obmedzené pracovné príležitosti mimo miest, slabšie rozvinutá sociálna a technická infraštruktúra vo vidieckych obciach. Ešte výraznejšie sa uvedené charakteristiky prejavujú v periférnych vidieckych oblastiach, ktoré sú podľa autora typické veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, vysokým podielom obyvateľstva v poproduktívnom veku, lokalizáciou malých poľnohospodárskych podnikov s obmedzenou ekonomickou silou, vysokou mierou nezamestnanosti, vysokým stupňom chudoby a sociálnej exklúzie a nedostatočnou technickou, ekonomickou a sociálnou infraštruktúrou. Súčasný stav ekonomického a sociálneho rozvoja vidieckych regiónov v Poľsku je dôsledkom, okrem iného, najmä štrukturálnych zmien v poľnohospodárstve, ktoré bolo v tomto území často dominantnou ekonomickou aktivitou. Vo viacerých krajinách EÚ, vrátane Poľska, sa ukázalo, že je nevyhnutné diverzifikovať monoštruktúrne orientovanú ekonomickú základňu vidieckych regiónov a obcí a hľadať alternatívne ekonomické činnosti, ktoré je možné vo vidieckych regiónoch rozvíjať. Autor v predloženej habilitačnej práci vychádza z predpokladu, že jednou z vhodných alternatív pre vidiecke regióny je rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky. Možno konštatovať, že zvolená téma habilitačnej práce je vzhľadom na formujúcu sa politiku rozvoja vidieka na európskej a národnej úrovni pre obdobie 2014-2020, prebiehajúce diskusie v odborných kruhoch o nastavení jej priorit a podporných nástrojov, pozitívne účinky agroturistiky pre rozvoj vidieckych regiónov a najmä vzhľadom na rozlohu vidieckych oblastí v Poľsku (93 % územia) veľmi aktuálna.
2. Vhodnosť zvolených metód:	Cieľom habilitačnej práce je preskúmať vplyv agroturistiky na multifunkčný rozvoj vidieckych oblastí a určiť význam faktorov ovplyvňujúcich rozvoj týchto oblastí. K dosiahnutiu hlavného cieľa si autor stanovil tri parciálne ciele a nadväzne tri výskumné hypotézy, ktoré v 2. a 3. časti práce na príklade vybraného územia (Podlaské vojvodstvo) potvrdil. V závere práce autor konštatuje: 1. Agroturistika pozitívne ovplyvňuje rozvoj podnikania vo

	<p>vidieckych regiónoch, má významný multiplikačný efekt v zamestnanosti a podnikateľskej aktivite.</p> <p>2. Rozvoj agroturistiky závisí od prírodných a kultúrnych hodnôt, atraktivít územia, legislatívno-organizačných, politických, a ekonomicko-finančných faktorov.</p> <p>3. S rozvojom agroturistických služieb sa región rozvíja aj v sociálno-ekonomickom prostredí oblasti.</p> <p>Z výskumných metód autor používa najmä štandardné metódy vedeckej práce ako napr. metódu komparatívnej analýzy, metódu dedukcie a indukcie, metódu analógie a komparácie a metódu pozorovania a abstrakcie. Výsledky analýz sú vhodne prezentované prostredníctvom početných grafov a schém. Autor konfrontuje výstupy vlastného výskumu s výsledkami prieskumu Katedry cestovného ruchu a rekreácie Fakulty manažmentu Technickej univerzity v Białostoku a sekundárnymi údajmi prezentovanými oficiálnymi štatistikami. Ich prepojením dosiahol komplexnejší pohľad na súčasný stav rozvoja agroturistiky v Podlaskom vojvodstve a na efekty vyplývajúce z rozvoja agroturistiky v tomto území.</p>
<p>3. Prínosy habilitačnej práce:</p>	<p>Prínosy habilitačnej práce možno rozdeliť do dvoch základných rovín - teoretickej a praktickej. V teoretickej oblasti považujem za významnú systematizáciu poznatkov o agroturistike ako dôležitej ekonomickej činnosti, ktorá stimuluje rozvoj vidieckych oblastí a klasifikáciu fariem poskytujúcich agroturistické služby. V praktickej oblasti je možné výstupy habilitačnej práce využiť pri výučbe predmetov zaoberajúcich sa dotknutou problematikou, pri príprave učebných textov a tiež konfrontovať výstupy na širšej vedeckej báze v národnom resp. v medzinárodnom prostredí. V praxi je možné využiť prezentované výsledky pri tvorbe a aktualizácii stratégie rozvoja vidieckych oblastí a poľnohospodárstva, pri príprave strategických dokumentov na regionálnej úrovni, v oblasti odborného poradenstva a marketingu.</p>
<p>4. Zhodnotenie publikačnej, vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti habilitanta</p>	<p>Publikačná aktivita Dr. inž. Mikolaja Jalinika je bohatá. Dosiaľ publikoval 2 vedecké monografie, 1 vysokoškolskú učebnicu, 68 príspevkov vo vedeckých časopisoch a zborníkoch, predniesol 21 prednášok na vedeckých podujatiach doma i v zahraničí a je zostavovateľom 13 vedeckých zborníkov. V pedagogickej oblasti zabezpečuje prednášky zo siedmich predmetov, podieľa sa na inovácii ich obsahu, pripravuje učebné pomôcky, vedie diplomové práce (36) a bakalárske práce (74). Vo výskumnej oblasti sa zameriava na riešenie projektov prevažne národného významu (celkom 11) zaoberajúce sa službami cestovného ruchu vo vidieckom prostredí, agroturistikou, vzácnymi prírodnými ekosystémami a ich potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu, marketingom produktu cestovného ruchu a vzdelávaním v cestovnom ruchu. Publikačná, vedecko-výskumná a pedagogická činnosť Dr. inž. Mikolaja Jalinika bola viackrát ocenená prezidentom republiky a rektorom Polytechniky Białostockej.</p>
<p>5. Otázky pre autora pri obhajobe práce:</p>	<p>1. Z výskumu realizovaného Katedrou cestovného ruchu a rekreácie Fakulty riadenia Polytechniky Białostockej zameraného na analýzu faktorov, ktoré ovplyvňujú rozvoj agroturistiky v oblasti Podlasie vyplynulo, že najdôležitejšími faktormi sú národná a regionálna politika, kreativita fariem, fyzické a finančné zdroje, daňový systém a atraktivnosť územia. Mohol by autor konkrétnejšie uviesť, na základe vlastných skúseností (z analyzovaného územia), ktoré nástroje podpory podnikania v agroturistike sú najúčinnnejšie?</p> <p>2. V súvislosti s predchádzajúcou otázkou autor na str. 99 konštatuje, že rast záujmu o poskytovanie agroturistických služieb zo strany podnikateľského sektora súvisí s daňovou politikou, konkrétne</p>

	<p>s oslobodením od dane z príjmu FO - podnikateľov, ktorí poskytujú ubytovanie s kapacitou do 5 izieb. Mohol by autor uviesť konkrétnejšie okolnosti zavedenia tohto nástroja (či ide o novú iniciatívu resp. viacročnú, oslobodenie od dane z príjmu FO je aktuálne pre všetkých podnikateľov v Poľsku, ktorí spĺňajú podmienku max. kapacity ubytovacieho zariadenia alebo je regionálne diferencované, akého počtu podnikateľov sa oslobodenie od dane z príjmu FO týka apod.) Domnieva sa autor, že ide o hlavný nástroj podpory podnikania v agroturistike?</p> <p>3. Kategorizácia agroturistických fariem je z pohľadu marketingu mimoriadne dôležitá. Návštevníka informuje o kvalite služieb, ktoré môže očakávať a ovplyvňuje ho pri výbere miesta pobytu. Napriek nesporným výhodám, ktoré prináša majiteľom a prevádzkovateľom agroturistických zariadení, v oblasti Podlasie je zaradených do kategórií len 5,6 % fariem. Podobná situácia je aj v ostatných častiach Poľska. Pozná autor hlavné príčiny nízkeho záujmu o "kategorizáciu" agroturistických fariem v Poľsku? Mohol by autor v diskusii doplniť informáciu kedy bola kategorizácia v Poľsku zavedená a ako je organizačne zabezpečovaná?</p>
<p>6. Záverečné odporúčanie k návrhu udelenia vedecko-pedagogického titulu:</p>	<p>Na základe posúdenia pedagogickej a odbornej činnosti, vedecko-výskumnej činnosti a dosiahnutých výsledkov dr. inž. Mikolaja Jalinika, predloženej habilitačnej práce a vyššie uvedených skutočností možno konštatovať, že dr. inž. Mikolaj Jalinik spĺňa kritériá pre habilitačné konanie v súlade s § 76 zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Z uvedených dôvodov odporúčam Vedeckej rade Ekonomickej fakulty UMB prijať prácu a po habilitačnej prednáške a rozprave priznať menovanému vedecko-pedagogický titul docenta v študijnom odbore 8.1.1 Cestovný ruch.</p>

V Nitre, dňa 10.9.2013

.....

 Podpis